

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Nr. 1230/18.02.2026

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru abrogarea

Legii nr.241/2025 (b29/04.02.2026)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru abrogarea Legii nr.241/2025 (b29/04.02.2026)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 18.02.2026, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- Legea nr. 241/2025 nu este o lege autonomă, ci o lege de modificare și completare, care urmărește trei obiective juridice majore: clarificarea incriminărilor existente, corelarea legislației interne cu obligațiile internaționale asumate de România și întărirea mecanismelor de prevenție împotriva extremismului violent. Abrogarea ei ar produce efecte juridice disproporționate raportat la eventualele critici punctuale;
- în primul rând, din perspectivă constituțională, România are obligația pozitivă de a proteja ordinea constituțională democratică, pluralismul și demnitatea umană. Curtea Constituțională a României (CCR) a statuat constant că libertatea de exprimare nu

acoperă propaganda totalitară, negarea genocidului sau glorificarea criminalilor de război. Legea nr. 241/2025 se înscrie exact în această jurisprudență, fiind o lege de punere în acord a normelor penale cu standardele constituționale deja validate. Abrogarea ei ar reactiva ambiguități normative pe care CCR le-a considerat periculoase;

- în al doilea rând, din perspectiva dreptului internațional și european, România are obligații ferme asumate prin Convenția ONU pentru prevenirea și pedepsirea crimei de genocid, Convenția europeană a drepturilor omului, Decizii-cadru ale UE privind combaterea rasismului și xenofobiei, Recomandări ale Comisiei Europene și ale ECRI;
- Legea nr. 241/2025 este un instrument de conformare, nu de supra-reglementare. Abrogarea ei ar expune statul român la proceduri de infringement, rapoarte negative internaționale și, potențial, la condamnări la CEDO pentru inacțiune legislativă în fața discursului extremist;
- având în vedere raționamentele prezentate de inițiator în expunerea de motive pentru abrogarea Legii nr. 241/2025, menționăm faptul că toate aspectele sesizate au fost adresate de Curtea Constituțională a României prin decizia nr. 355 din 10 iulie 2025, care a respins obiecția de neconstituționalitate formulată de anumiți deputați atunci când proiectul de lege se afla inițial în circuitul legislativ. Conform deciziei CCR, s-a concluzionat că forma actuală a Legii nr. 241/2025 nu reprezintă o ingerință asupra libertății de exprimare, informare și învățătură, întrucât, în urma aplicării testului de proporționalitate, legea își găsește justificarea raportat la exigențele indicate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, sub aspectul scopului legitim și al măsurii adecvate și necesare într-o societate democratică, păstrând echilibrul just între interesele colective și cele individuale;
- Legea nr.241/2025, a cărei abrogare este urmărită prin propunerea legislativă, care vizează o repunere în vigoare a vechii forme a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 31 din 2002, a făcut obiectul controlului de constituționalitate a Curții Constituționale a României (Decizia 356/2025 a CCR), fiind considerată conformă cu legea fundamentală, și al reexaminării în Parlament, la cererea președintelui României. Având în vedere acest fapt, propunerea legislativă nu poate fi considerată ca având la bază dorința restabilirii unui echilibru constituțional (căci dezechilibrul nu există), ci reducerea sensibilității penale față de discursul extremist, la nivelul anterior adoptării Legii nr. 241/2025 – a cărei rațiune de existență a fost tocmai ineficiența răspunsurilor pe care Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 31/2002 le putea da exacerbarii extremismului;

- având în vedere existența în continuare a situațiilor sociale generale avute în vedere la adoptarea Legii nr. 241/2025 – prezența în societate a unui nivel ridicat al discursului extremist – ca și neînregistrarea, până la acest moment, a efectelor de cenzură și inhibare a libertății de exprimare invocate de inițiatori, oportunitatea abrogării Legii nr.241/2025 este cel puțin discutabilă;
- este de reținut faptul că Ordonanța de urgență 31/2002 privind interzicerea organizațiilor, simbolurilor și faptelor cu caracter fascist, legionar, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni de genocid, contra umanității și de război reprezintă cadrul normativ fundamental prin care România își îndeplinește obligațiile asumate prin tratate internaționale, inclusiv Convențiile europene privind combaterea rasismului și xenofobiei, precum și cele privind prevenirea și sancționarea genocidului, crimei de război și a crimelor împotriva umanității. Abrogarea unei legi de modificare și revenirea la forma veche a actului normativ afectează stabilitatea regimului juridic aplicabil și poate lăsa perioade sau segmente normative incoerente, fără corelare cu evoluțiile legislative și sociale recente;
- din punct de vedere legal, o asemenea schimbare ar fi o regresie normativă gravă, contrară obligațiilor României de a preveni radicalizarea și de a combate fascismul, antisemitismul și xenofobia;
- în ultimii ani, Europa a asistat la creșterea mișcărilor radicale, la proliferarea simbolisticii extremiste și la utilizarea ei în spațiul public, inclusiv online. O legislație mai slabă le-ar permite acestor curențe să se manifeste mai liber, crescând riscul de normalizare a discursului extremist și reducând capacitatea statului de a interveni rapid și eficient împotriva propagandei radicale.
- este de subliniat faptul că, din perspectiva ordinii constituționale și a obligațiilor asumate de România la nivel european, inițiativa legislativă ridică probleme serioase de oportunitate și de protecție a drepturilor fundamentale. Combaterea ideologiilor totalitare și a formelor de glorificare a unor regimuri sau persoane responsabile de crime grave nu reprezintă o opțiune politică circumstanțială, ci o obligație derivată din art. 1 alin. (3) din Constituție, care consacră demnitatea umană și valorile statului de drept, precum și din angajamentele europene în materia prevenirii și combaterii rasismului și xenofobiei;
- libertatea de exprimare, garantată de art. 30 din Constituție și de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, constituie un pilon fundamental al democrației. Cu toate acestea, jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului stabilește că protecția nu se extinde asupra discursului care promovează ideologii

totalitare, antisemitism, ură rasială sau glorificarea unor crime împotriva umanității . Statele dispun de o marjă de apreciere în adoptarea unor măsuri proporționale pentru protejarea demnității umane, a ordinii publice și a pluralismului democratic. În acest context, abrogarea integrală a Legii nr. 241/2025 ar reprezenta un regres normativ într-un domeniu în care standardele europene și internaționale evoluează în direcția consolidării mecanismelor de prevenire a radicalizării și a propagării ideologiilor extremiste. Dacă anumite formulări legislative pot necesita clarificări sau ajustări tehnice, soluția adecvată într-un stat de drept este perfecționarea normei, nu eliminarea sa completă;

- nu în ultimul rând, propunerea legislativă are implicații directe asupra protecției grupurilor vulnerabile. Istoric și social, ideologiile fasciste, legionare și rasiste sunt asociate cu persecuție, excludere și violență sistemică îndreptată împotriva comunității evreiești, a comunității rome, a minorităților etnice și religioase, precum și a altor categorii expuse discriminării. Slăbirea cadrului normativ care sancționează promovarea și cultul acestor ideologii afectează nivelul de protecție acordat acestor persoane și transmite un semnal de relativizare a gravității faptelor istorice asociate cu ele;
- democrația constituțională nu este neutră față de ideologii care urmăresc subminarea principiilor egalității și pluralismului. Statul are responsabilitatea de a asigura un cadru normativ care previne reapariția și legitimarea discursului extremist. Eliminarea unor instrumente legislative destinate acestui scop, în absența unei analize de impact solide și a unei alternative normative echivalente, afectează coerența politicilor publice în domeniul combaterii discriminării și al protecției demnității umane;
- având în vedere aceste considerente, apreciem că propunerea legislativă generează un regres în materia protecției drepturilor fundamentale, creează vulnerabilități în combaterea extremismului și este inoportun în contextul actual, caracterizat de intensificarea discursului radical și a formelor de intoleranță în spațiul public european.

Președinte,
Sterică FUDULEA